

Project 'In een speciale klas'

Het project 'In een speciale klas' richt zich op de afstemming en invoering van de deelprojecten GIP-model en het competentiemodel met leerlijnen. De afstemming van beide deelprojecten leidt tot één invoeringstraject waarin de deelprojecten elkaar versterken. De leerkracht ervaart beide onderdelen als complementair.

Aanleiding

In het speciaal onderwijs zitten leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte. De leerkracht is in staat om zijn handelen af te stemmen op de behoeftes van de leerling. Daarnaast wordt de leerkracht geconfronteerd met grote cognitieve verschillen, mede doordat leerlingen primair op basis van hun pedagogische onderwijsbehoefte worden ingedeeld. Veel van deze leerlingen hebben, door verschillende problematiek, een achterstand op een of meerdere schoolse vaardigheden opgelopen. De leerkracht in het speciaal onderwijs wordt in staat geacht naast de 'speciale' aanpassingen die recht doen aan de problematiek van de leerling ook les te kunnen geven aan een groep met grote cognitieve verschillen.

De leerkracht en de leerling moeten aan een aantal voorwaarden voldoen wil dit mogelijk worden. Ten eerste moet de leerkracht inzicht hebben in de problematiek van zijn leerlingen en de consequenties hiervan voor zijn eigen handelen. Leerlingen met een autisme spectrum, emotionele of gedragsstoornis vereisen gedeeltelijk een andere aanpak.

Het Competentiemodel geeft inzicht in de problematiek en vaardigheden van leerlingen, waarop de leerkracht zijn gedrag en aanbod af moet stemmen. Wanneer de leerkracht aansluit bij de mogelijkheden van een leerling, zullen zij weer successen gaan ervaren en wordt de kans dat zij zich verder ontwikkelen vergroot.

Ten tweede moet de leerkracht zijn kennis over zijn groep en zijn eigen handelen uitvoeren in de klas. Het GIP-model is een aanpak waarmee de leerkracht in de groep leert omgaan met deze verschillen tussen leerlingen. Het model bevordert de zelfstandigheid van leerlingen, waardoor de leerkracht meer ruimte over houdt om met individuele of kleine groepen leerlingen te werken. De leerkracht moet tijdens zijn instructiemomenten niet gestoord worden door de andere leerlingen. Deze zelfstandigheid kan in de school van jongs af aan worden geoefend en verbeterd. Hoe zelfstandiger de groep, hoe meer ruimte de leerkracht heeft voor effectieve instructiemomenten. **Het GIP-model is een middel voor scholen om te komen tot gedifferentieerd onderwijs, gericht op didactiek en opvoeding. Het bevordert de zelfstandigheid van leerlingen en leert de leerkracht om te gaan met pedagogische en didactische verschillen.**

Parallel aan het GIP-model is een goed inzicht in het niveau van leerlingen vereist. Ten eerste verschilt de verhouding instructie- en beheersingsniveau per problematiek. Een goed inzicht in het beheersingsniveau is een vereiste om deze verhouding goed af te stemmen. Dit is ook vereist als de leerkracht in de klas op niveau wil differentiëren. De balans tussen het vormen van instructiegroepen en individueel onderwijs is essentieel voor de effectieve instructietijd. Een individuele aanpak kan de instructietijd per leerling drastisch verlagen. **De invoering van leerlijnen is een middel voor scholen om te komen tot gedifferentieerd onderwijs, gericht op onderwijsaanbod. Het helpt de leerkracht passend onderwijsaanbod te kiezen voor de groep of een individuele leerling.**

Competentiemodel, GIP-model en Leerlijnen

Een leerlijn is een instrument om gericht en gedifferentieerd instructiedoelen (onderwijsaanbod) te kiezen voor een groep leerlingen. De leerkracht moet vervolgens de leerlingen in staat stellen zich het onderwijsaanbod eigen te maken (pedagogisch en didactisch handelen). Het competentie model helpt de leerkracht bij het kiezen van het juiste onderwijsaanbod gerelateerd aan de problematiek van de leerlingen. Het GIP-model helpt de leerkracht door het voeren van een goed klassenmanagement en gedragsveranderingen om de instructiemomenten op een dag te optimaliseren. Wanneer de projecten gezamenlijk ingevoerd worden, is de leerkracht in staat om op een goede wijze instructie te geven aan leerlingen met specifieke leerbelemmeringen en onderling grote cognitieve verschillen. De projecten zijn zodoende zeer complementair.

Ontwikkeltraject 'In een speciale klas'

In het project 'In een speciale klas' wordt het invoeringstraject van het GIP-model en de leerlijnen op elkaar afgestemd. Het ontwikkeltraject heeft de volgende uitkomsten.

1. Duidelijke afstemming van inzet op het Competentiemodel. GIP-model en leerlijnen

Gip is een model voor klassenmanagement en leerkrachtvaardigheden om het management te kunnen uitvoeren. De leerlingen leren zelfstandig werken, zodat de leerkracht tijd creëert voor instructiemomenten, waarin leerstof uit de leerlijn wordt aangeboden. Een voorwaarde is dat leerkrachten een goed inzicht hebben in de problematiek van hun leerlingen en daarnaar kunnen handelen.

2. De leerlijn werkhouding en taakaanpak afstemmen op de GIP-aanpak

De mate en de vergroting van zelfstandigheid van leerlingen door het GIP-model kan worden gevolgd op de leerlijn werkhouding en taakaanpak. Het niveau van de leerlingen kan gebruikt worden om het didactisch en pedagogisch handelen op af te stemmen. Een grote mate van zelfstandigheid geeft ruimte voor langere instructiemomenten. Een lage mate van zelfstandigheid vraagt om korte of geheel klassikale instructiemomenten.

3. Invoering van de drie deelprojecten als zijnde één project

Er wordt een invoeringstraject ontwikkelt waarmee de drie deelprojecten in samenhang worden ingevoerd op een school. Het project wordt op 2 pilotscholen ingevoerd.

Voor wie?

1. Scholen die willen inzetten op leerkrachtvaardigheden gericht op specifieke stoornissen
2. Scholen die starten met GIP en na een succesvolle invoering willen gaan werken met leerlijnen
3. Scholen die starten met leerlijnen en de effectieve instructietijd van de lessen willen verhogen
4. Scholen die willen starten met een traject van GIP en leerlijnen.

Begroting:

1. Afstemming van het de invoeringstrajecten

Vorbereiding	Ontwikkeling	Totaal

2. De leerlijn werkhouding en taakaanpak afstemmen op de GIP-aanpak

Vorbereiding	Ontwikkeling	Totaal

3. Invoering van het traject bij 2 pilotscholen

Vorbereiding	Begeleiding	Totaal